

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 4 grudnia 2009 r.

Pan
Doc. dr hab. Marek Banaszkiewicz
Dyrektor Centrum Badań
Kosmicznych
Polskiej Akademii Nauk

KNO-4110-04-01/2009
R/09/004

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował w Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk (Centrum lub CBK PAN) wykorzystanie środków publicznych na naukę w latach 2007 -2009 (do dnia 25 sierpnia 2009 r.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 9 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła w szczególności: wykorzystywanie przez CBK PAN środków publicznych na naukę zgodne z przeznaczeniem, z wyjątkiem finansowania prowadzonych studiów doktoranckich, osiągnięcie zamierzonego celu w realizacji prac finansowanych ze środków na naukę i ich terminowe wykonywanie, utrzymanie dynamiki rozwoju jednostki w warunkach niedostatku środków budżetowych, rozszerzanie zakresu działalności badawczej poprzez realizację projektów współfinansowanych ze

środków UE oraz aktywne pozyskiwanie przez pracowników Centrum środków na jego działalność w wyniku udziału w konkursach na realizację projektów.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: finansowania kosztów studiów doktoranckich ze środków dotacji na podstawową działalność statutową, co było niezgodne z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2008 r. Nr 169, poz. 1049) oraz wykorzystania środków na wykonanie projektów niezgodnie z kosztorysami ich realizacji, co było niezgodne z zawartymi umowami.

1. Stwierdzono wydatkowanie, w latach 2007-2008, ze środków dotacji podmiotowej na podstawową działalność statutową, niezgodnie z ich przeznaczeniem określonym w art. 11 ust.1 pkt 1 ww. ustawy o zasadach finansowania nauki, kwoty 700 tys. zł na sfinansowanie części kosztów prowadzonego przez CBK PAN studium doktoranckiego, w tym kosztów stypendiów dla słuchaczy studium.

Zaznaczyć należy, że wydatki na ten cel w latach 2009-2010 zaplanowano w kwocie 650 tys. zł.

2. W Centrum finansowano, ze środków przyznanych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na wykonywanie projektów badawczych, zadania nieuwjęte w kosztorysach ich realizacji lub finansowania w wysokości wyższej od przewidzianej w kosztorysach. I tak:
 - 1) w kosztach realizacji projektu badawczego promotorskiego pn. „Analiza skalowania multifraktałnego turbulencji wiatru słonecznego”, finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSzW) kwotą 39,6 tys. zł, rozliczono koszt nabycia aparatury naukowo-badawczej (notebook) w wysokości 5.069 zł. W kosztorysie projektu nie przewidywano wydatków na zakup aparatury naukowo-badawczej;
 - 2) realizacja projektu badawczego własnego pn. „Interpretacja struktur widmowych zorzowego promieniowania kilometrowego Ziemi na podstawie danych z polskiego eksperymentu kosmicznego Polrad na satelicie Interball-2” była wprawdzie zgodna z harmonogramem oraz zakresem merytorycznym, jednak w kosztach projektu rozliczono wydatki na zakup aparatury wyższe o 2,5 tys. zł, tj.o 12,5% niż ujęte w kosztorysie wykonania projektu;
 - 3) w kosztach realizacji projektu badawczego własnego pn. „Analiza mineralogiczna powierzchni wybranych obszarów na podstawie danych z misji Mars Express i Mars

Globar Surveyor i oddzielenie wpływu atmosfery na widmo powierzchni Marsa w podczerwieni” rozliczono kwotą 7,7 tys. zł koszty realizacji nieobjętego umową zadania pn. „Modernizacja sprzętu”. Ponadto koszty poniesione na wykonanie innych zadań objętych tym projektem także odbiegały od ustalonych w umowie.

Ponadto stwierdzono, że w rozliczanych kosztach zadań badawczych i inwestycyjnych faktyczny udział środków własnych był niższy od określonego we wnioskach i umowach i umowach zawartych z MNiSzW. W 2007 r. Centrum deklarowało udział środków własnych w kosztach podstawowej działalności statutowej w wysokości 2.200 tys. zł, tj. w 22,4% kosztów ogółem. Faktyczny udział środków własnych w kosztach tej działalności wyniósł 659,2 tys. zł, co stanowiło 8,9% poniesionych kosztów ogółem i 30% kwoty deklarowanej. Na 2008 r. Centrum zaplanowało w kosztach tej działalności udział środków własnych w wysokości 2.120 tys. zł (21,2%). Faktyczne wykonanie wyniosło 529,4 tys. zł, co stanowiło 8,5% wykonanych kosztów ogółem oraz 25% ich kwoty planowanej.

W skontrolowanych projektach inwestycyjnych pn.: „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury informatycznej Centrum Badań Kosmicznych PAN” (w 2007 r.), „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury informatycznej Obserwatorium Astrogeodynamicznego w Borowcu” i „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury informatycznej Centrum Badań Kosmicznych PAN” (w 2008 r.) Centrum deklarowało udział środków własnych na poziomie 20%-25% kosztów ich realizacji. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznał na realizację ww. projektów dotacje w kwotach mniejszych od wnioskowanych przez CBK PAN, które zostały wykorzystane w 100%, natomiast udział środków własnych w kosztach wykonanych inwestycji nie przekroczył 1,8% ogółu poniesionych kosztów.

Przedkładając powyższe oceny i uwagi NIK wnosi o realizację następujących wniosków pokontrolnych:

1. Zaprzestanie dofinansowywania kosztów działalności studium doktoranckiego Centrum Badań Kosmicznych PAN, w tym finansowania kosztów stypendiów doktoranckich ze środków dotacji podmiotowej na dofinansowanie podstawowej działalności statutowej Centrum.
2. Zapewnienie w kosztach wykonywanych zadań badawczych i inwestycyjnych udziału środków własnych na ich współfinansowanie w wysokości określonej we wnioskach i umowach zawartych z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Dyrektora o przesłanie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.